





"Pred 20 leti je na poplavno ogroženih območjih v Sloveniji živilo 20 odstotkov prebivalcev, danes pa že tretjina."

— Dr. Lidija Globevnik

37

DR. LIDIJA GLOBEVNIK, PREDSEDNICA DRUŠTVA VODARJEV Z INŠITITUTA ZA VODE  
BORUT MEKINA, FOTO BORUT KRAJNC

V zadnjih letih se kot politično prikladen argument ob ponavljajočih se tragedijah, ki spremilajo poplave, omjenajo podnebne spremembe in posledično vse bolj ekstremni vremenski pojavi. Na vreme se pač vsak spozna, komentira dr. Lidija Globevnik z Inštituta za vode, voda pod zemljo pa nas posebej ne skrbi. Če ravno tam tiči srž problema. Tako za suše kot za poplave, trdi hidrologinja. Za marsikatero tragedijo je kriva predvsem prostorska politika, ki ne dohaja interesov novih investitorjev.

**V programu dela vašega inštituta lahko preberemo, da ste lani končali projekt ureditve Selške Sore. Torej ravno tiste reke, ki je sedaj pustila katastrofalne posledice na območju Železnikov v Selški dolini. Iz tega lahko sklepam, da tragedija le ni bila takšno presenečenje.**

► Res je. To drži. Za skoraj vse reke v Sloveniji vemo, kakšno nevarnost pomenijo za cloveka, ki tam živi in dela.

**So vse reke v Sloveniji popisane in katalogizirane? Poznajo strokovne službe potencialno naj-nevarnejše točke?**

► Da, v glavnem je vse znano. Navsezadnje delamo na tem sistematsko zadnjih 40 let. Torej lahko rečem, da razmeroma natančno poznamo vse večje možne probleme, ki so povezani z vodo.

**Ste lahko malo bolj konkretni, kakšni so ti problemi?**

► To so potencialne grožnje in ozkih dolinah in v naseljih, ki ležijo v teh dolinah. V teh krajih imamo večinoma opravka z velikimi hudourniškimi poplavami. Gre predvsem za vso Gorjensko in za posavsko hribovje. Indic, da je neki položaj nevaren, ugotovimo že iz geološke podlage, strmin in seveda tega, ali je v dolini naseljen clovek, ali je tam druga infrastruktura.

**Če sedaj pogledamo Selško Soro, kako bi vi na podlagi zbranih podatkov ocenili njeno potencialno nevarnost in koliko takšnih območij še imamo v Sloveniji?**

► Precej, bi rekla. Leta 2005 denimo se je ne-

kaj podobnega zgodilo s Sevnico. Vsi levi pritoki spodnje Save so potencialno enaka grožnja. Zgodi se lahko podobno kot takrat, ko je posavsko hribovje zajel močan dež. Ko tak dež pada na plazljivo podlago, ki se napije vode, se hipoma kje podre delček hriba. Vendar je treba razumeti, da so to naravni pojavi, ki so znani in normalni. Zaradi njih se zemeljsko površje oblikuje že tisočletja. Problem pa je, da smo na takšna območja v zadnjih 20 letih pospešeno postavljali objekte enako brezkrbno kot na območja, kjer takšnih nevarnosti ni. In to se objekte, ki so zelo ranljivi. Ne samo stanovanjske hiše, tudi javne ustanove, kot so šole, športne dvorane in gospodarski objekti z dragim infrastrukturno. Potreba po zazidljivem prostoru je namreč izredno močna. Na službe, ki so pristojne za izdajanje gradbenih in drugih dovoljenj, je pritisk investitorjev vse močnejši. Če nimajo gradbenega dovoljenja, denimo, ne dobijo kredita. Tako smo predvsem v zadnjih letih, v želji po razvoju, razmeroma hitro zgradili precej novih objektov, pri čemer ni bilo dovolj časa za potrebne študije in tehnične projekte.

**Ampak to pomeni, da pred na primer 20 ali 30 leti do takšnih tragedij ne bi moglo priti?**

► Naliv, zaradi katerega nastane hudournik, ki odtrga zemljo, je naraven pojav. Gre pač za zakon gravitacije - odtoka vode in zemeljin v dolino. To se je vedno dogajalo. Mi pa nismo bili vedno tako ranljivi.

**Ponavadi namreč mislimo, da so takšne tragedije posledica podnebnih sprememb. Klimatologi trdijo, da je vse več ekstremnih vremenskih pojavov.**

► Že, toda do takšne škode, ki se je zgodila v Železnikih, bi lahko prišlo tudi ob manjšem nalivu. Količina dežja ni edini dejavnik. Kot smo lahko videli, so se dol po reki Sori valili kupi peska, skal, drevja in hlodov. Ti hlodi niso bili posejani po gozdu, ampak so bili očitno uskladiščeni ob reki in pripravljeni za odvoz. Do iste situacije je prišlo pred dveema letoma v Posavju. Voda pač teče tja, kjer ima prostor, in s seboj nese material, ki ga pobere ob poti. Ko

# Podnebne spremembe niso vzrok. Ob istih padavinah, torej ob istih dogodkih, prihaja danes do večjih katastrof. Razlog je v preprednosti površine s kanali, z asfaltiranimi cestami, z novogradnjami ...

enkrat takšni hlod udarijo v opornik mosta, ki ni dovolj utrjen ali pa je lesen in nacet, se bo porusil in količina z vodo odplaknjenega materiala se še poveča. Ali pa bo voda predrla brežino in začela s seboj nositi dodatne kamne in beton. Ta material, ki ruši vse pred seboj, je severa katastrofa. Vendar nam mora biti jasno, da tak deroči hudournik ni posledica podnebnih sprememb, ampak je posledica toka vode navzdol. Stvari pač padejo dol.

**Skratka, vzrok je v okolici, ki je bila tako strukturirana?**

► Tako je. Isto zgodbo smo videli v začetku 90. pri Savinji, podobno je bilo leta 1996 pri Lomščici, v Halozah ali pa pri poplavah leta 2005. Vedno je isto. Do katastrof prihaja, ker je tega drobirja vedno več na kupu. Sedaj so mu pridružili še avtomobili, ki jih pred 20 leti ni bilo tolko. Ti predmeti lahko potem zamenijo most, in ko se zamaši most, se voda hipoma dvigne za meter ali še več in pride do poplavnih vrat. To se dogaja po dolinah in to niso podnebne spremembe, ampak gre za neprimerno rabo tal.

**Kdo je potem za to odgovoren, če vemo, kje je problem?**

► Seveda ni enega krivca. Težko je kriviti ministrstvo ali občinske uprave, saj se je demimo v zadnjih letih zmanjšala celo sposobnost občanov, ki bi lahko takšne dogodke predvideli. Ljudje namreč vse več živijo v hišah, ob računalnikih ali televizijah in so veliko manj z naravo. Nekoč, ko so delali po poljih, so opazovali naravne dogodke in jih preprečevali. Gotovo niso postavljalih hlodov meter od brezine ali gradili hiše skoraj v potokih.

**Ampak kljub temu bi morali v Sloveniji imeti službe s strokovnim znanjem, ki pa jih nekoč nismo imeli.**

► Te službe so v Sloveniji precej šibke, poleg tega nimajo pristojnosti, da bi na primer sli do lastnika zemljišča in mu predlagali, da nekaj odstrani. Lahko ga opozorijo, vendar pa ljudje ne verjamejo v grožnje, morda celo menijo, da so za poplave krive podnebne spremembe.

**Katera območja so zaradi tega v Sloveniji najbolj ogrožena?**

► Sama bi izpostavila Gorenjsko in Posavje zaradi velikih terenskih na-

gibov, nestabilne geološke podlage in posejenosti. Če namreč neka dolina ni posejena in se to zgodi, tja ne bo prišel noben novinar. Pa bo prišlo do istega dogodka. Morda bo sta zasuti dve cesti, ki ju bodo počasni popravili. Vremenski dogodek na Cerkljanskem gorovju je bil res izrazit, vendar pa je na koncu posledica poplave rezultat sinergije prej naštih dejavnikov.

**Verjetno obstaja način urejanja prostora in preprečevanja posledic, navkljub modernemu živiljenjskemu stilu, mar ne?**

► Pravzaprav je paradoks, da je bila reka Sora v tem smislu urejena. Struga je bila utrjena, brežina tudi in reka je lahko prenesla velike sile materiala, ki nastanejo v koritu. Do težave je verjetno prišlo prav zaradi drobirja, ki je zaprl strugo pod mostom. In ko se to nekje začne, je lahko samo še hujše. Saj smo videli po televizijskih prispevkih, da ljudje točno vedo, kje je padla prva domina. Lahko da je to bil tisti star most na Kropi. Ko danes gradimo nove ceste, v glavnem upoštevamo poplavna tveganja in gradimo močne mostove z velikimi odprtinami. Če ima stroka čas, ko se vsi postopki poteno spelejjo, in če se ne mudri, potem je rezultat dober. Vendar pa to ni dovolj, ker je treba mostove ali struge čistiti. V takšnih kritičnih trenutkih so za obveščanje o motnjah lahko najbolj učinkoviti sami prebivalci. Včasih so to delale vodnogospodarske službe. Danes pa je odgovornost manj določena.

**Zakaj?**

► Pred leti so imele vodnogospodarske službe večji pregled nad dogajanjem na terenu. Pred dvajsetimi leti, v socializmu, smo bili bolj centralistični in smo bolje vedeli, kaj se dogaja tudi v prostoru, ne samo nad osebno svobodo, recimo. Naši nekdanji sistemi so imeli velika pooblastila, znanje, opremo in pregled na terenu. Res je, da se je bilo s temi službami težje zmeniti za kakšno spremembo, tudi recimo za uvedbo nove politike varstva narave. Kljub temu pa je bila odgovornost za preprečevanje poplav veliko jasnejša določena, zato je bila tudi preventiva veliko boljša. Leta 1975 smo ustanovali osem vodnogospodarskih podjetij, s

katerimi smo nadaljevali tradicijo upravljanja z vodami po območjih, porečjih, ki je bila uvedena že v Avstro-ogrski. Ta je imela urejen vodni katalog, kot denimo katalog zemljišč. Ko so imeli prebivalci ali lastnik kakšnega zemljišča težavo, so se posvetovali z vodnogospodarsko službo, kjer so mu svetovali ali sami uredili težavo. Pred 15 leti pa se je začela razgradnja takšnega celovitega sistema. Vodnogospodarskim službam smo odvezeli denar in pristojnost načrtovanja, kader se je porazgubil, edina pristojnost, ki jim je še ostala, je izvajanje. Sedaj občinske uprave ali lastniki obvinskih zemljišč zaradi estetskih razlogov ali želje po pridobivanju utrjenih zemljišč na primer zapisajo in načrtujejo struge, kar potem vse prispeva k katastrofam.

**Kdo danes pa načrtuje in določa politiko?**

► Za to je danes seveda pristojno ministrstvo za okolje in prostor oziroma agencija za okolje. Naš inštitut jim pomaga v tehničnem in razvojnem smislu. Recimo, da danes ta sistem deluje. Obstajata dve glavni nalogi, redno vzdrževanje, denimo čiščenje strug in investicije. Pa veste, koliko denarja danes prispevamo k tem ciljem? Dobesedno nič v primerjavi s preteklostjo. Za redno vzdrževanje strug dobi vsako od osmih upravljalskih območij na leto povprečno 750 tisoč evrov.

**Ali to pomeni, da so struge neočiščene?**

► V Sloveniji imamo 2560 kilometrov glavnih rek (nad 100 kvadratnih kilometrov prispevnih površin), 3035 kvadratnih kilometrov večjih potokov in 28.000 manjših potokov in hidrounijskih grap. To pomeni, da imamo na voljo za vsak kilometr strug 180 evrov na leto. Poleg tega so potrebne nove investicije (zadrževalniki vode nad naselji, preusmeritveni kanali, odkupi obvodnih zemljišč za zadrževanje vode) ali investicijsko vzdrževanje, denimo jezov, pragov ali podpornih zidov. Nove investicije naj bi se pokrivale iz vodnega sklada (namensko zbrane denarja na ravni države za urejanje voda). Glavne struge seveda so sčišcene, a vsako leto je tega denarja manj. Skorajda vsak mesec se delež denarja iz vodnega sklada za te

namene s strani ministrstva za finance zmanjša. Skratka, v bistvu te službe ni vec, ni celovitega pregleda. Nekoč so bili službe za intervencije in zaščito ob takih katastrofah del vodnogospodarskih služb. To se pravi, da so ves čas delovale službe, ki so pozorno spremajale kritične točke, nadzorovale dogajanja ter čistile nanose materiala (recimo predvsem hlode) ob povečanih pretokih. Treba pa je povedati, da bi tudi te službe ob takih močnih in izjemnih padavilih, kot so se zgodile 18. septembra, težko ustavile vso količino materiala. Bi pa verjetno bolj uspešno kontrolirale tok vode, bile pozorne na dogajanja že prej ter pravočasno obveščale in usmerjale prebivalce k umiku. Verjetno bi bile tudi količine z vodo odplaknjenega drobirja, skal, zemljinje in hlodov manjše, saj bi jih zadržali že prej (urejanje površij, stabilizacija plazov, zdrsnilin in podobno). Sedaj pa so prebivalci bolj ali manj prepričeni lastni iniciativi. Slovenija ima torej zelo razvijeno rečno mrežo, hrivovit in plazovit teren. Povsod v dolinah pa živijo ljudje. V zadnjem času smo še bolj ranljivi, ker prav na teh območjih gradimo. **Kje se kaj gradi, verjetno določa župan, in takšna območja so verjetno najbolj poceni, mar ne?**

► Vodna zemljišča, mokrišča in poplavna zemljišča so bila ekonomsko vedno manjvredna - seveda so ekološko najbolj vredna, česar pa ne znamo ekonomsko ovrednotiti. In res je, vsaka občina želi danes imeti razvoj, svoje obrtno in trgovinsko območje. Kje ga bo postavila? Najlažje na zemljiščih, ki so v javni lasti - lasti skladu kmetijskih in gozdnih zemljišč ali v občinski lasti. In ker so ta zemljišča cenejša, se v zadnjih 10 letih na teh območjih intenzivno gradi. V glavnem, bi rekla, gradimo na poplavnih površinah, po poplavnih lokah, mokriščih in podobnih nenaseljenih območjih, ki niso primerna za kmetijsko obdelavo. Z njihovo prodajo lahko občini tudi nekaj zasluži. Prej ni bilo takšnih pritiskov kapitala in ni bilo toliko investitorjev ter ljudi, ki bi želeli graditi stanovanjske hiše na trgu. Obvodna zemljišča, ki so, bom rekla, v uporabi vode, žal niso zaščiteni z nobenim zakonom. Potrebno je samo vodno soglasje. Res je, da mi-

# V glavnem gradimo na poplavnih območjih, po poplavnih lokah, mokriščih in podobnih nenaseljenih območjih, ki prej niso bila primerna niti za kmetijsko obdelavo; danes z njihovo prodajo občine največ zaslužijo.



nistrstvo za okolje po novem ne daje nobenih vodiljih soglasij za graditev na pribrežnem, 15-metrskem pasu za vodotoke 1. reda in 5-metrskem pasu za vodotoke 2. reda. A prihaja zaradi tega do izredno hudih bitk, celo ustavnih sporov, in na koncu ljudje dosežejo svoje. Tako je ministrstvo denimo popustilo in dalo zdravilišču v Laškem dovoljenje. Nekdo je hotel v pribrežnem pasu 15 metrov ob Idrijci postaviti bencinski servis. Ker pa ni dobil dovoljenja, ga je postavil nekaj metrov stran, še vedno na poplavni območju, ki pa jo je nasipal in s tem odvezel poplavni površini pomemben volumen. Skratka, obstajajo velika pričakovanja, zmeda in stihija, celovitega pregleda ni, ker se stvari prehitro odvijajo, in pritisik je velik.

**Lahko rečete, da v Sloveniji poseljujejo poplavne površine, jih manjšamo, izsušujemo mokrišča in jih nasipujemo?**

► Da, absolutno. V zadnjih petih letih se hitreje. Denimo Ljubljansko barje, kamor se sedaj širijo Ljubljana, Brezovica, Škofljica, Lavrica in ostala naselja ob njem.

**Čeprav Ljubljana verjetno ni najbolj poplavno ogrožena.**

► Kako da ne? Problemi so hudi. Sicer Ljubljani ne grozijo hlodni in hudoorniki, je pa velika verjetnost poplav, denimo zaradi Gradašice. Na Barju so grajene hiše, ki najprej niso imele gradbenih dovoljenj, sedaj so jih pridobile. So hiše, ki so zgrajene z gradbenimi dovoljenji, poplavna problematika pa se še bolj zapleta. Novi del Grosuplja in

njegova industrijsko-obrtna cona je zgrajena na poplavnih površinah. V vseh dokumentih piše, da se morajo zgraditi nadomestni ukrepi, ker so objekti tam sedaj poplavno ogroženi. Pričakuje se, da bo to reševala država. V bistvu pa je ta problem nastal, ker so objekte zgradili v območju nevarnosti pred poplavami in hkrati spremenili tudi vodni režim. Veliko je tudi starih nerešenih problemov. Za marsikatero območje, ki je bilo postavljeno na poplavnih površinah v preteklosti, je bila izdana vsa potrebna dokumentacija s pogojem, da se mora hkrati zgraditi tudi vodni zadrževalnik, s katerim bi se uredila tudi poplavna problematika. Ko so bila naselja zgrajena, se je na to pozabilo. Tudi velik del Ljubljane je na poplavnih

območjih. Tako lahko pričakujemo, da bo voda v primeru velikih padavin na območju Gradašice in kraškega zaledja Ljubljance zailila južni del Ljubljane, Barje, Murgle, celo Rožno dolino. Zaradi tega bi denimo morali visoke vode zadržati na območju reke Gradašice in varovati obstoječa poplavna območja. Kot mi je znano, za te površine obstajajo tudi druge ideje, recimo gradnja obrtne cone. To je primer, ko se je eno naselje razvilo tudi na račun odvzemanja prostora vodi, drugo naselje pa želi narediti isto. Voda lahko dodatno izgubi prostor za razливanje in bodo v tem primeru škode na obeh območjih velike. Rešitev vidim recimo v medsebojnem dogovoru in v izmenjavi uslug med Ljubljano in okolicą.

# 10 Politične točke dobivaš, ko gradiš gospodarska območja ali ko sproščaš zakonodajo in degradiraš prostorsko planiranje. Mislim, da so vsi strokovnjaki, ki se spoznajo na prostorsko zakonodajo, razočarani nad novimi predlogi.

Tudi Murgle, tako rekoč ljubljanska elitna lokacija, so poplavno ogrožene?

► Seveda, pa še kako. Nekajkrat je tamo skorajda poplavilo. Samo samo čakam, kdaj se bo to zgodilo. Za poplavo Ljubljane potrebujejo povezane dogodke: močan dež, že namočen teren, velike preteko Gradaščice in Ljubljanice ter zapornice, ki ne delajo. Tako je Ljubljana leta 1933 plavala v vodi, ki je segala vse do nekdanje Tobačne tovarne. Moram sicer reči, da se država trudi rešiti najbolj problematicne točke, kot je Ljubljana ali Celje, tudi Grosuplje se rešuje, Škofja Loka in tako dalje.

Ampak te reke niso od včeraj, dela pa se sedaj ...

► Res je, vendar je danes poselitev precej večja. Zanimiv je ta podatek: pred 20 leti je na poplavno ogroženih območjih v Sloveniji živel 20 odstotkov prebivalcev, danes pa že tretjina.

Izračunali ste, da se danes po vsej Sloveniji ob istem dežju pretok rek dvigne. Kako je to mogoče?

► Ta fenomen ima dva obraza. Po eni strani prihaja ob istih padavinah, torej ob istih dogodkih, do večjih katastrof. Voda se namreč hitreje zbere na enem mestu. Razlog je v prepredenosti površine s kanali, z asfaltiranimi cestami, z novogradnjami, asfaltiranimi zemljišči, podpornimi zidovi in cevmi. Tega je toliko, da je dež hitro skanaliziran. Prej je voda ostala v luži na travniku, pred vhodom v hišo ali hlev, danes pa je speljana po kanalu v reko. To vodo je zemlja počasi vrskala in tako počasi napajala reko ali potok v obdobjih brez dežja. Nekoč so bila v nekaterih predelih Slovenije sušna obdobja dolga štiri tedne, sedaj pa že osem ali deset. Zakaj? Zato ker pokrajina ne deluje več kot goba. Tako imenovana vodozadrževalna sposobnost je manjša.

Lep primer za to je naše porečje Mure, ki obsegata osem odstotkov ozemlja Slovenije. V zadnjih 40 letih, v času najbolj intenzivnih melioracij in gradenj, se je zadrževalna sposobnost pokrajine zmanjšala za kar 60 odstotkov. To je zanimiv podatek. V tem času se namreč padavine gotovo niso tako drastično zmanjšale, da bi lahko za sušo krivili podnebne spremembe. Poleg teh jaškov in kanalov pa se je spremenili

la tudi struktura zemlje. Zaradi uporabe kemičnih sredstev ni več toliko organskega materiala, ki je sposoben zadrževati vodo. Skratka, problem, ki stoji pred nami, je precej kompleksen. Ni dovolj le čistiti struge, regulirati toka, graditi jezov in nasipov. Zdi se, kot da vode ne maramo. Zdi se nam, da ni lepo, če nekje stoji. Tega blata smo se v tisočletjih naveličali. Lokalne skupnosti asfaltirajo ceste čez mokrišča, vodo usmerjajo v kanale, jih marsikje zasipavajo ali pokrivajo. Zato imamo večje suše in sedaj višje preteke ob enakih deževjih (višje poplavne konice). Potem pa pridejo zraven še hlodni, avtomobili in mostovi, ki se podpirajo.

Čeprav se to dogaja po celi Evropi. V sredo so vam v Avstriji predstavili njihov pristop. Je tak drugačen od slovenskega?

► Avstrijska služba se je znala zelo hitro prilagoditi novim potrebam varstva narave in je hkrati s protipoplavnimi projektmi začela izvajati veliko ukrepov, s katerimi je spet vzpostavila naravno stanje. Razmere bolj obvladujejo. Razlika med Slovenijo in Avstrijo je tudi v tem, da smo bili mi navajeni bolj na delo po navodilih. Pričakujemo, da bo država marsikaj urenila. Nismo vajeni iniciativ. Hkrati pa imajo oni veliko strožjo zakonodajo, celovit pristop in bolj trda pravila, od katerih ne odstopajo.

Če zdaj vzamemo v zakup novozgrajene objekte, avtomobile in hlobe, bi se dalo tehnično karkoli narediti, da se pri Sori kaj takšnega ne bi zgodilo?

► Reke, ki so na območju Cerkljanskega naredile največjo škodo, so bile Sora, Zapoška, Cerknica, Kropa in reke na porečju Savinje. Zanimivo je, da na porečju Kamniške Bistrice, ki je vmes, ni bilo tako hudo. Zakaj? Mogoče tudi zato, ker so jo po poplavah leta 1990 uredili s prodnimi zadrževalniki, zaščitili in utrdili velik del strug. Treba je sicer vedeti, da preveč utrjevanja ni dobro, ker je treba vodo ob naraslih rekah tudi kam spustiti. Da se obdrži neko zadovoljivo stanje, je treba imeti organizirano tudi odgovorno rečno nadzorno službo: nadzornike, ki imajo pristojnost, da komunicirajo z lokalno skupnostjo in skupaj iščejo ideje

za rešitve. Delovati mora ves sistem. Da, moj odgovor je jasen: Seveda se da zmanjšati škoda ob takih dogodkih.

Se je ta vlad odločila za kakršnekoli ukrepe, s katerimi bi se stanje izboljšalo?

► Žal ne. Sedaj celo spreminja prostorsko zakonodajo tako, da bi že takoj ali tako kratke postopke pri privabiljanju gradbenih dovoljenj še skrajšali, zato da bo investorjem, ki so željni razvoja, še lažje graditi. Sedaj naj bi od pobude do pridobitve gradbenega dovoljenja preteklo največ pol leta, kar pomeni, da praktično časa za kvalitetno usklajevanje in iskanje najboljših rešitev ne bo več. To je po mojem mnenju korak nazaj. Nekoč so se gradbena dovoljenja izdajala na podlagi dobro pretehtanih prostorskih planov občine, preverjenih s strani državnih institucij, ki so zajemali natančne pogoje (tudi tehnične). Danes lokacijska informacija ni dovolj specificka za dobre in usklajene tehnične rešitve. Celoviti rešitev ni več. Tako je v skoraj vseh naseljih, ki smo jih zgradili v zadnjih letih. Po novi zakonodaji naj bi država dala občini na razpolago velikokrat tudi ne dovolj natančne podatke. Usklajevanje bo potekalo le na ravnini občin, kar bo imelo za posledico neusklajene politike med občinami.

Ampak potem bi morale biti občine tudi odgovorne za nesreče, ki se zgodijo.

► Do sedaj niso bile. Obstaja velika verjetnost, da majhne občine ne bodo znale izdelati kakovostnih planskih dokumentov, v študije poplavnog ozroženosti naselij ne bodo vlagale. Če smo v zadnjih petih letih delali pomankljivo, bomo v prihodnosti delali še bolj. Politične točke dobiča, ko gradis obrtna in trgovinska območja ali ko sprošča zakonodajo in uveljavlja pomena celovitih prostorskih načrtovalskih pristopov. Mislim, da so vsi strokovnjaki, ki se spoznajo na prostorskem zakonodajo, razočarani nad novimi predlogi. Svet za varstvo okolja pri Državnem zboru RS in parlamentarna skupina Globe je nedavno v parlamentu organizirala posvet o vprašanjih upravljanja z vodami. Od poslancev sta, mislim da, prisla dva, z

ministrstva pa ni bilo nikogar. Takšno je približno stanje duha. Paraoksalno pa je, da Evropa v novih direktivah, povezanih z vodo, zahteva celovit pristop, ki smo ga nekdaj že imeli.

Lahko pa jim pošljete kakšno iniciativno?

► Da, kot predsednica Društva vodarjev Slovenije, torej tistih, ki delamo pri urejanju voda, želim večji vpliv pri končni odločitvi o predlogih, vsebovanih v pokrajinski zakonodaji. Moram reči, da se ministrstvo za okolje in prostor sicer trudi, vendar problem voda ostaja neresen. Vemo, da ni oblikovanega državnega strateškega dokumenta politike do voda. Politiko do energije imamo, tudi do prometa ali turizma. Voda je nacionalni strateški vir in celo stvar nacionalne varnosti. V tem trenutku ne vidimo v vodi nobene posebne vrednosti, ne vidimo je kot nekaj, s čimer je treba delovati zelo pazljivo.

Skratka, za te razmere niso krive podnebne razmere, ampak politika v najširšem smislu?

► Da, politika. A tudi naša lastna odgovornost in ozaveščenost. Stanje voda je tudi v Evropi po vseh analizah alarmantno. Ta čas je na mizi poplavna direktiva, pri kateri nobena država ne ve točno, kako se je lotiti. Pritisik na gradnjo na poplavnih območjih je namreč izredno velik in ves razvoj gre v smeri sledenja zasebnih interesov. Ga Stanka Koren je v našo strokovno revijo Slovenski vodar napisala vprašanja, ki jih dobivajo na Uradu za upravljanje voda na Agenciji za okolje. Oni so namreč tisti, ki izdajajo vodna soglasja. Poglejte, kakšna vprašanja dobivajo: "Zakaj ne prideš in pocistite potoka?", "Zakaj mi hudournik odnaša zemljo, vi pa nič ne naredite?", "Bom jaz sam reguliral potok, če ga vi ne boste!", "Zakaj že ne spišete vodnega dovoljenja, zakaj toliko komplikirate in nič ne naredite?", "Zakaj kar naenkrat hočete še plačilo za vodno pravico, saj niste dali nič zraven, ko sem si sam napeljeval vodo v hišo?", "Potok je spremenil strugo, hočem novo zemljišče." Vsí torej čakajo državo, po drugi strani pa se marsikdo ne zaveda, da je voda javna dobrina, ki jo jemljeamo. X